

קמא :

שילוח הקן פרק שנים עשר חולין

מסורת הש"ס

(א) [לעיל ס: וי"ג].
 (ב) י"ג חלופים רגל דהא
 כמיה מיה, ומי ר"ב,
 (ג) [גמ' מ: יבמות כב
 כמיה מיה: י"ג כב.
 (ד) [גמ' קב: ו] [לעיל
 קמא: ו] [מספ"ה פ"י י"ג].
 (ה) [גמ' י"ג: ק"ב, ק"ח, כ"ק
 (ו) [גמ' י"ג: ו] [ל"ג רבא,
 (ז) [גמ' פ"ג: כ"ג, ד"ה
 והי מילי ומוס' ר"מ ט.
 ד"ה ה"א, (ח) [מנפ"ה
 ר"ל: ט] [ג' רבא.

תורה אור השלם

1. כי תקצר קצירך
 בשדה וצבחת עמו
 בשדה לא תשוב לקחת
 לגר ליתום ולאלמנה
 יהיה למען ירבה י"ג
 אלהיך בכל מעשה
 ידך: דברים כד י"ג
 2. ובקצרכם את קציר
 ארבעם לא תכלה מאת
 שדה לקצר ולקט קצירך
 לא תלקט: ויקרא ט"ט
 3. ולא תחזירו מקטו עד
 בקר והצטר ממועד עד
 בקר באש תחשימו:
 שמות י"ב
 4. אשריכם ורעי על קל
 קום משלחו רגל השור
 והחמור: ישעיהו לב כ

גיליון הש"ס

גמ' הש"ס גמ' י"ג
 משה למך פ"ג ה"ג י"ג
 מהלכות בערים: שם י"ג
 שרף א"ק: ע"י כ"ח דף ט
 ע"פ מוס' ד"ה ה"א:

הנהגות ה"ה

(א) גמ' פ"ג של קטן חייב
 להחזיר מפיט לרגל ויתכן
 להחזיר: (ב) ר"ש ד"ה
 לא משום לקחת דשבתה
 ה"ה: (ג) ד"ה פ"ג ל"ג
 חז"ר ד"ה והש"ס וכו'
 ח"ס מעליה:

רבי חייה ורבי אשעיה סדרי את הברייתות ודקדקו בדברי כל חכם לומר כמו שאמר אבל יש
 בדמיה כי הכל משום דשמעינן לרבי יהודה הכל דמחייב סברי טעמא משום לאו שניתק לעשה
 דילמא אינו ככלל מלקוט ארבעים סויה. ואשמעינן דטעמא דרבי יהודה בנמתי' משום דשלא מעיקרא
 ומן ואמרו שיטת דלמרי דומיא דמתני': לא פשו. לקממו וכו': לא פלה. דפאה והרי הן ניתקין
 לעשה דכתיב לעני ולגר תעזוב אותם:

משיקרא משמע. לא תכלה אבל מה
 עלך לעשות עזוב אותם ולא תכלה
 אבל גנג וגולן דעל כרחק ניתק לעשה
 אימא לך דלא לקי: לא מוסירו. ואם
 תומרו דאש תשרופו הא ודאי ניתק
 לעשה: ואי ס"ד. קסבר ר' יהודה שלח
 דקרא חזר לקימה משמע וטעמא
 דלוקה משום לאו שניתק לעשה לוקין
 עליו אמאי קמני ואין משלח הכתוב
 מחייבו אף לשלחו לאחר לקימה והוא
 פוטרו: דילמא. אינו משלח דקאמר
 אינו נפטר בשלחו אלא אף לוקה: עד
 כמה משלחה. אם נטלה: שפלא
 מספס ידו. ואם יכול לחזור ולתפשה
 מותר: כמה משלחה ברגל. יאחונה
 ברגלה וישלחה: בנפס. ומוס' כנפסה
 ומשלחה: משלחי רגל. אלמא שילוח
 ברגל הוא קך שמעמי. ונראה בעיני
 שאין שילוח זה דומה לשילוח רגל השור
 שהוא הולך ברגליו והוא אחריתו
 ברגלים וכמדומה לי דהכי קאמר רב
 הונא אמר ברגל שלח שם שלח גפה
 ושלחה נפטר ממזנות שילוח כיון שכלה
 ב' פסיעות או ג' ומותר לחזור
 לתפשה ורבי יהודה אמר בנפסה
 שמוכל לעוף כדכסה וראייה לדברי
 מדמימי עובדא דההוא דתלפשיהו
 לגפה ושלחה דחייביה רב יהודה
 למשלחה דרב יהודה לטעמיה דאמר
 אין שילוח עוף ברגל: רבי לא נרפס.
 השהה אותה עד שגידלו לה כנפיה
 ומשלחה: מכס מדרום. ירדו
 כמוכחה שלח וירגיל בזה ואין לה קצבה
 אלא עד שיקבל עליו: סימס. עוף
 טעור הוא: אמר ליה. רבא: דלמא
 חזא ציטא הוא דרמיא. לך
 הוצרכת לשחול שאל הטילה אלא ביה
 אחת וקרא אפרוחים או ב"ים כתיב:
 פרסקי. מלודות: וליחוס למשדא.
 שעל הנחת עמנו חייבו לשלחה דלרין
 להמתק מן הכיבוד כדלמר גאלו
 טרפות [לעיל דף מד: ד] דרב חסדא שרי
 נוכחא ולא זבין מיניה: ומשני כלאמר
 יד. מרחוק פירש המלודת שלח הבין
 המלח: ואם אימא לרבי יוסי וכו'. הש"ס פריך לה: יליא רובס. דאם נא אדם ומלא את האס כשהיא מטילה ביהמה וכבר ילא רובס
 חייב לשלח מקמי דתפול לחזרו דלכתי לאו מומון הוא: אי הכי. דלא קתה חזרו: אמאי אסורות משום גול. ואפילו מפני דרכי
 שלום והלא עדין מגוף האס הוא: ומשני אלא. דרכי שלום דקאמר אפילו על האס עממה יש משום דרכי שלום: ואיבעית אימא
 לעולם אביי. דלילו על אמן אפילו משום דרכי שלום אין כאן הוואל ואינה נוחה לתפשה לא סמכה דעת בעל השוקן עלה ואינו
 מתקוטט עם הלוקח אבל מהבייטס הוא מתקוטט דעממה עליהו ונהי נמי דלא קנה לו חזרו משום דרכי שלום מיהא אימא: (א) לוכות.
 לפשוט ידו תחת האס ולהחזיק בה. כל קנייה דהפקר וכיה קרי ליה: והפסא דאמר רב יהודה כו'. מהשקא מליית לאוקומא מתימין
 אפילו יליא כולה ולא תקשה לרבי יוסי ברבי חנינא דלא מומון הוא וחייבת בשילוח משום ביה אחרונה זאת שלח עממה האס
 עליהו) מהשילוחה ואף על פי שפלה לחזר לא קתה חזרו דכיון דהוא עממו אס היה כאן לא היה יכול להחזיק כלום חזרו נמי לא מצי
 וכו' ליה ואין זה מומון: אי הכי אמאי אסורות. משום גול. משום דרכי שלום וכו' לא: אי דשלח. קודם דהחזיק בה הכי
 קתה חזרו לבעל הבית וגול מעליה הוא ואי דלא שלחה היאך הוא יכול לטעם לב"ים הא בעי שלוח קודם לקימה הבייטס כרב יהודה:
 ומשני בקטן. דלאו בר שלוח הוא. והוא הדין דהוא מצי לשניי כגון דעבר וטען תחת האס דגול מעליה ליכא אלא יחא ליה לשניי
 בדך הימך ולא בדך אסור: והדר מתמה ואמר קטן בר דרכי שלום הוא: ה"ג אביי של קטן חייב להחזיר מפני דרכי שלום:
 פירוס שוכבו. אפרוחים ובייטס: אלא לקמי דשמואל. לקמן מפרש מאי איתערין ליה למצעי: ערוף אקן. הקס בידך על הקן:
 דליסבכו. מיראתך. והשקא מפרש ואילו מאי בעא מיניה ומאי מהדר ליה: למאי. הגבחה זו למה: אי למקא. שלא יחזור זו לוי בן
 סימון והכי קאמר ליה ערוף אקן דלימגבוהו אפרוחים מיראתך ותקנה אותם בהגבחה: ליקנינכו בסודר. ולמה הוצרך רב יהודה לשאול
 היאך יקנה: ואם ליר"ע. שהוא ערב ויר"ע ולמחר יהיו אסורים משום מוקנה וכו' לשאל כמה הגבחה למה לי האי ערמא לערוף אקן:
 בעומד

מסורת הש"ס

הדרן עלך שילוח הקן

מעיקרא משמע א"ל רבינא לרב אשי ת"ש⁶¹ לא תותירו ממנו עד בקר וגו'
 באש תשרופו בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר לך שאין לוקין
 עליו דברי ר' יהודה ש"מ טעמא דר' יהודה משום דקסבר שלח מעיקרא
 משמע ש"מ א"ל רב אידי לרב אשי מתני' נמי דיקא דקתני הנוטל אם על
 הבנים ר' יהודה אומר לוקה ואין משלח ואי ס"ד טעמא דר' יהודה לאו שניתק
 לעשה ולוקין עליו לוקה ומשלח מבני ליה ודלמא ליה קאמר במתני' אין נפטר
 עד דמלקין ליה עד כמה משלחה אומר ר' יהודה כ"כ שיתצא מתחת ידו כמה
 משלחה רב הונא אמר ברגליה רב יהודה אמר באגפיה רב הונא אמר ברגליה
 דכתיב 'משלחי רגל השור והחמור רב יהודה אמר 'באגפיה דהא כנפיה
 נניהו יההוא הגוינהו לגפה ושלחה ואח"כ 'תפשה נגדיה רב יהודה א"ל ויל
 רבי לה גדיפה ושלחה כמאן אי כר' יהודה לוקה ואין משלח אי כרבנן משלח
 ואין לוקה לעולם כרבנן 'ומכת מדרות מדרבנן ההוא דאתא לקמיה דרבא
 א"ל תימה מהו אמר לא ידע האי גברא דעוף מהו חייב לשלוחי אמר
 ליה דילמא חזא ביעתא הוא דרמיא ליה האי ידעיה לך מתניתין היא
 אין שם אלא אפרוח אחד או ביצה אחת חייב לשלח ואחר לה רבא
 פרסתקי ותפסה ליהוש לחזרא כלאחר די 'ת"ר ויני שובך ויוני עלייה
 'חייבות בשלוח 'ואסורות משום גול מפני דרכי שלום ואי איתא להא דאמר
 'ר' יוסי בר ר' חנינא חזרו של אדם קונה לו שלא מדעתו קרי כאן כי 'קרא
 'פרט למומון אמר 'רב ביצה עם 'ציאת רובה הוא דאחייב בשלוח מקנא
 לא קני עד דתפול לחזרו וכי קתני חייבות בשלוח מקמי דתפול לחזרו אי
 הכי אמאי אסורות משום גול אמנם ואיבעית אימא לעולם אביצה וביצה כיון
 דנפיק ליה רובא דעתיה עליה והשתא דאמר רב יהודה אמר רב 'אסור לוכות
 בב"צים שהאם רובצת עליהן שנאמר שלח את האם והדר הבנים תקח לך
 אפי' תימא אע"ג דנפל לחזרו וכל הימא דאיהו מצי וכי חזרו נמי זכיא וכל
 הימא דאיהו או מצי וכי חזרו נמי לא זכיא ליה אי הכי אמאי אסורות מפני
 דרכי שלום אי דשלחה גול מעליה הוא אי דלא שלחה שלוחי בעי בקמן קמן בר
 דרכי שלום הוא הכי קאמר אביי של קטן חייב להחזיר (א) לו מפני דרכי שלום
 לוי בר סימון אקני פירות שובכו לרב יהודה אתא לקמיה דשמואל א"ל 'ויל טרוף
 אקן 'דליתגברו וקנינהו למאי אי למקנא לקנינהו ליה בסודר אי ביום טוב
 בעומד

המלח: ואם אימא לרבי יוסי וכו'. הש"ס פריך לה: יליא רובס. דאם נא אדם ומלא את האס כשהיא מטילה ביהמה וכבר ילא רובס
 חייב לשלח מקמי דתפול לחזרו דלכתי לאו מומון הוא: אי הכי. דלא קתה חזרו: אמאי אסורות משום גול. ואפילו מפני דרכי
 שלום והלא עדין מגוף האס הוא: ומשני אלא. דרכי שלום דקאמר אפילו על האס עממה יש משום דרכי שלום: ואיבעית אימא
 לעולם אביי. דלילו על אמן אפילו משום דרכי שלום אין כאן הוואל ואינה נוחה לתפשה לא סמכה דעת בעל השוקן עלה ואינו
 מתקוטט עם הלוקח אבל מהבייטס הוא מתקוטט דעממה עליהו ונהי נמי דלא קנה לו חזרו משום דרכי שלום מיהא אימא: (א) לוכות.
 לפשוט ידו תחת האס ולהחזיק בה. כל קנייה דהפקר וכיה קרי ליה: והפסא דאמר רב יהודה כו'. מהשקא מליית לאוקומא מתימין
 אפילו יליא כולה ולא תקשה לרבי יוסי ברבי חנינא דלא מומון הוא וחייבת בשילוח משום ביה אחרונה זאת שלח עממה האס
 עליהו) מהשילוחה ואף על פי שפלה לחזר לא קתה חזרו דכיון דהוא עממו אס היה כאן לא היה יכול להחזיק כלום חזרו נמי לא מצי
 וכו' ליה ואין זה מומון: אי הכי אמאי אסורות. משום גול. משום דרכי שלום וכו' לא: אי דשלח. קודם דהחזיק בה הכי
 קתה חזרו לבעל הבית וגול מעליה הוא ואי דלא שלחה היאך הוא יכול לטעם לב"ים הא בעי שלוח קודם לקימה הבייטס כרב יהודה:
 ומשני בקטן. דלאו בר שלוח הוא. והוא הדין דהוא מצי לשניי כגון דעבר וטען תחת האס דגול מעליה ליכא אלא יחא ליה לשניי
 בדך הימך ולא בדך אסור: והדר מתמה ואמר קטן בר דרכי שלום הוא: ה"ג אביי של קטן חייב להחזיר מפני דרכי שלום:
 פירוס שוכבו. אפרוחים ובייטס: אלא לקמי דשמואל. לקמן מפרש מאי איתערין ליה למצעי: ערוף אקן. הקס בידך על הקן:
 דליסבכו. מיראתך. והשקא מפרש ואילו מאי בעא מיניה ומאי מהדר ליה: למאי. הגבחה זו למה: אי למקא. שלא יחזור זו לוי בן
 סימון והכי קאמר ליה ערוף אקן דלימגבוהו אפרוחים מיראתך ותקנה אותם בהגבחה: ליקנינכו בסודר. ולמה הוצרך רב יהודה לשאול
 היאך יקנה: ואם ליר"ע. שהוא ערב ויר"ע ולמחר יהיו אסורים משום מוקנה וכו' לשאל כמה הגבחה למה לי האי ערמא לערוף אקן:
 בעומד

עין משפט ורמזה

כב א ב מ"י ט"ג ח"ג
 שט"ה ה"ג ד פתג
 פס"ק ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 ז"ל ט"ז ט"ז
 ל ג מ"י ט"ז ט"ז ט"ז
 ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 ל א ד מ"י ט"ז ט"ז ט"ז
 גולה ל"ג ז ט"ז
 פס"ק ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 ה (מ"י ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 שט"ה ה"ג ח ט"ז ט"ז ט"ז
 ק ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 י (מ"י ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

מוסף רש"י

באש תשרופו. ששה
 הוא ונלו שניתק לעשה
 אין לוקין עליו והיחסי
 נפסא פסור וטע"ל פ"ג.
 נפסא מדרות. רידי
 שנת ח. לא מלקת
 ארבעים הוא אלא מת
 תרבות. מת ירדי מדרבנן
 יבמות ג"ג. ויני שובך.
 מתקטט מומונין כשה
 קיימין כשוקין אין אלי
 וי דלפסא חגליס
 נפסא ב"מ פ"ג. חייבות
 בשלוח. הקן. אם רובצת
 ג' ה"ב ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 ג' יקרא פ"ט למומון
 ילא מומון ניהו וט"ז.
 אסורות משום גול
 שני דרכי שלום. ולא
 ז"ל מומון. דלא זכא ספן
 על השוקן דתפול לחזרו
 רב לטעם ומומונין כהא.
 קרי כאן כי דיקא פ"ט
 'מומון. ר' ירמיה הבייטס
 על היה ליה הקן מומון.
 קרי הוא הבייטס ב"מ
 ג' עם ציאת רובא.
 קרינא ביה או ב"ים ואם
 י"ה נא למפסא קודם
 מתמה יליא חייב לטעם
 ח"ס לוקח הבייטס וט"ז.
 אמאי אסורות משום
 גול. קין דלא נפלה לחזרו
 וט"ז. אממו. לומר גול
 דרכי שלום אפילו אלא
 מ' קאמר דעממו של
 על השוקן פליה. דעממו
 וי דחחסי למומון ע"כ
 לעולם אביצה.
 א"ל אלא וט"ז. אביי
 כפ"ל לחזרו. חייבת
 שילוח הקן ולא מומון
 ויל כל מן שאם רובצת
 ליה ולא חייבי ל' וי
 י' חייבת כל הימא דלחיה
 וט"ז. אמאי אסורות
 פ"ט דרכי שלום. וכו'
 f: וט"ז. אי דשלחה
 י"י שט"ז. גול מעליה
 ד"א. דאם קינא ליה חזרו
 וט"ז. שילוחי בעי. ויכא
 'שור שלח משלח ויכא את
 ג"ס תקח לך יוסי מאי
 י"ד"א גול וט"ז. בקטן.
 f: דקתני דרכי שלום וכו'
 f: דלא שלחה ויבטן
 f: לא בר שלוח הוא דלעו
 חייב מלכות וט"ז.